OY ASIANAJOTOIMISTO ADVOKATBYRÅ AB
IMPOLA & VIROLAINEN
ATTORNEYS AT LAW LTD

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos
Pasilanraitio 13
00240 Helsinki

Asia: Esitutkintapyyntö

Epäilty rikos: Viraston yhteistoimintavelvoitteen rikkominen (Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain jäljempänä yt-lain 16 §), sekä virka-aseman väärinkäyttäminen (RL 40 luku 7§) ja / tai virkavelvollisuuden rikkominen (RL 40 luku 10 §).

Asianomistaja: Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry, rekisteröity yhdistys, Helsinki.

Asiamies ja prosessiosoite:

Asianajaja Pertti Virolainen
Asianajotoimisto Impola & Virolainen Oy
Arkadiankatu 21 B 25, 00100 Helsinki,
puh. 09-440066 ja telefax 09-440076.

Epäilty henkilö: Ylijohtaja Pekka Antero Kilpi, henkilötunnus 250845-, / Sisäasiainministeriö, hallinto-osasto, Kirkkokatu 12, 00171 Helsinki.

Selostus tapahtumasta:

I. Poliisin tietohallintokeskuksen toiminnasta:

Poliisin tietohallintojärjestelmä on ylivoimaisesti maamme suurin koko valtionhallintoon ja tärkeisiin sidosryhmiin kytkennöissä oleva ja niistä riippuvainen ja laajalti koko yhteiskuntaan ulottuva tietojärjestelmä. Myös järjestelmän kansainvälinen osuus on erittäin laaja. Järjestelmässä jo ennestään olleiden Interpol-, Europol- ja Bureau de Liaison- verkkojen sekä Eurodac-järjestelmän (turvapaikkahakijat) lisäksi siihen on liitetty tuoreen kansainvälisen sopimuksen mukaisesti Schengen-tietojärjestelmä (SIS). Yksinomaan SIS- järjestelmässä on tällä hetkellä jo yli 10 miljoonaa rekisteritietoa. Poliisintietohallintojärjestelmä toimi 1990 luvulla hajautettuna koko maahan ilman yhtenäistä johtoa.

Tämän vuoksi poliisin ylijohto päätti vuoden 1999 joulukuussa tekemällään päätöksellä yhdistää poliisiosaston ja keskusrikospoliisin tietohallintotehtävät, siirtämällä näitä tehtäviä hoitaneet virkamiehet tehtävineen yhteen yksikköön (jäljempänä PTHK). Kyseessä oli siis poliisihallinnon jo olemassa olevien sisäisten tietohallintatehtävien järjestäminen. Mainitunlaiset järjestelyt luuluvat sisäasiainministeriön työjärjestykseen (nro 580/12.6.2000) 15 §:n mukaan poliisiosaston päätöksentekovaltaan. PTHK aloitti toimintansa 1.1.2000.

Poliisin tietohallinnolle on tämän jälkeen vahvistettu toiminta -ja hallintostrategia. Sen mukaan tietohallinnon alueorganisaatio siirretään vuoden 2002 alusta lääninhallitusten alaisuudesta PTHK:n alaisuuteen. Tämäkään ei merkitse minkään uuden toiminnon käynnistämistä, vaan ainoastaan jo yli 10 vuotta toimineen tietohallinnon johdon yhtenäistämistä. Tästä päättäminen kuuluu yksinomaan sisäasiainministeriössä poliisihallinnon toimivaltaan. Korostettakoon sitä, että PTKH on ollut näin ollen täysin hyvä ja toimiva yksikkö. Ainoastaan sen selvittäminen, kuuluko PTHK poliisiorganisaatiossa suoraan poliisiylijohtajan alaiseksi vai ei, on kesken, mutta PTHK:n maan tieteellinen sijainti oli ratkaistu jo siinä yhteydes-

sä, kun PTHK oli perustettu.

II. Aluepolitiikan ja seutuyhteistyön kehittämistavoitteista:

Suomen hallitus hyväksyi iltakoulussaan 4.10.2000 linjaukset ja työohjelman "Toimenpiteet aluepolitiikan ja seutuyhteistyön tehostamiseksi". Hallituksen päätöksen mukaan syksyllä 2000 tuli käynnistää strategian valmistelu aluepolitiikan ja seutuyhteistyön tehostamiseksi. Tähän perustuen valtioneuvoston kanslia asetti 14.12.2000 koordinaatiotyöryhmän toimikaudeksi 1.12.2000-31.3.2003.

Koordinaatiotyöryhmän tehtävänä oli mm. :
1. Valmistella 28.2.2001 mennessä valtion toimintojen uudelleensijoittaminen valtioneuvoston hyväksyttäväksi tulevat valmistelu- ja käsittelyohjeet, jotka koskevat sijoittamisen perusteita ja asian valmistelun ja käsittelyn järjestämistä. 2. Selvittää 31.5.2001 mennessä valtion toimintojen alueellista sijoittamista koskevat päätöksentekosäännökset ja tehdä tarpeelliset ehdotukset niiden täydentämiseksi ja tarkistamiseksi niin, että turvataan päätöksenteon kansanvaltaisuus. 3. Valmistella 30.11.2001 mennessä valtion toimintojen uudelleensijoittamisen pitkän aikavälin strategia.

Koordinaatioryhmän puheenjohtaja on valtiosihteeri Rauno Saari ja varapuheenjohtaja ylijohtaja Pekka Kilpi.

III. Työryhmien asettaminen ja toiminta

Hallituksen määräämästä tehtävästä tahallaan poiketen sisäasiainministeriön vt. kansliapäällikkö Pekka Kilpi on kuitenkin ilmeisesti sen vuoksi, että hänen toimikautensa sisäasianministeriön kansliapäällikkönä tiedettiin päättyvän 31.1.2001, koska Kuopion kaupunginjohtaja Kari Häkämies oli nimitetty 1.2.2001 lukien sisäasiainministeriön kansliapäälliköksi, ryhtynyt maan hallituksen määrittämän tavoiteaikataulun sekä Kilvelle virkamiehenä kuuluvan virka-

velvollisuuden vastaisesti toimenpiteisiin Poliisin tietohallintokeskuksen siirtämiseksi Rovaniemelle.

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry katsoo, että Kilpi on em. maan hallituksen päättämistä linjauksesta ja koordinaatioryhmälle määrätyistä tehtävistä poiketen ja niistä välittämättä sisäasiainministeriön nimissä vaatinut asetettavaksi vuoden 2000 joulukuussa sekä vuoden 2001 tammikuussa ja helmikuussa kolme erillistä työryhmää, joiden asettamisessa on selvästi ja tahallaan Kilven määräyksestä rikottu yhteistoiminnasta valtion virastoista ja laitoksista annettua lakia (jäljempänä Yt-laki). Työryhmien asettaminen olisi kuulunut sisäasiainministeriössä poliisiosaston tehtäviin. Poliisiosastolla ei ole tosiasiallisesti ollut kuitenkaan edes mitään suunnitelmia ja tarvetta ryhtyä hajasijoittamaan PTHK:ta. Ensimmäisen työryhmän asettaminen oli tullut poliisiosastolle ja KRP:lle täytenä yllätyksenä. Tämän vuoksi Seteli katsoo, että vastuu työryhmän asettamisesta on ollut yksinomaan Kilvellä.

Paitsi työryhmien asettamisessa myös niiden toiminnassa on syytä epäillä rikotun Yt-lakia. Työryhmien ainoana ja yksinomaisena tehtävänä on esittää ratkaisu vain PTHK hajasijoittamisesta. Kuten edellä selostetusta koordinaatiotyöryhmän tehtävästä käy kuitenkin ilmi ensivaiheessa eli 28.2.2001 mennessä tuli valmistella ainoastaan hajasijoittamisen perusteet, joiden pohjalta valmistelu- ja käsittelyohjeet tuli laatia. Kordinaatiotyöryhmällä määrätyn tehtävän 3. kohdan mukaan valtion toimintojen uudelleen sijoittamisen pitkän aikavälin strategiakin tuli laatia vasta 30.11.2001 mennessä.

Suomen Erityisteknisten Liitto ry:n käsityksen mukaan jokaisen työryhmän asettamisessa ja toiminnassa on ja toimittu yt-lain sekä virkamiehiä koskevan lainsäädännön vastaisesti seuraavalla tavalla:

Ensimmäinen työryhmä: (joulukuu -00 työryhmä)
Kilven toimeksiannon mukaisesti joulukuun 2000 alussa asetetussa

työryhmässä ei ollut lainkaan Yt-lain edellyttämää henkilöstön edustusta. Työryhmä oli asetettu edellä selostetulla tavalla Kilven määräyksestä. Asettamisessa olleen virheen vuoksi poliisin Yt-neuvottelukunnassa tammikuun 2001 puolivälissä todettiin, ettei työryhmän 15.12.200 päivätyn raportin käsittelylle ole laillista pohjaa. Asian käsittely Yt-neuvottelukunnassa päättyi siihen. Työryhmä päätyi PTHK:n nykyisen sijainnin kannalle. Kilven vaatimuksesta työryhmän hyväksymää raporttia korjattiin jälkeen päin vain Kilven tahon mukaiseksi poistamalla siitä kaksi merkittävää asiakohtaa ennen ministerien johdolla pidettävää kokousta, jossa sijoittamista käsiteltiin. Kilven pyynnöstä poliisin tietohallintokeskuksen ja asehallintoyksikön sijoittamista kartoittaneen työryhmän raportista on laadittu korjattu versio, josta on poistettu työryhmän jo sopimat kaksi tärkeää lausetta, joista toinen koskee asehallintoyksikön sijaintipaikkaa ja toinen PTHK:n tilojen vuokraamista koskevaa asiaa. Vaatimalla ko. lauseita poistettavaksi Kilpi on halunnut tahallaan saada raportin näyttämään siltä, että estettä PTHK:n hajasijoittamiselle ei olisi olemassa.

Toinen työryhmä (tammikuu -01 työryhmä)
Poliisin yt-neuvottelukunnassa käsiteltiin 16.1.2001 Kilveltä tullutta toimeksiantoa uuden työryhmän asettamiseksi selvittämään jälleen PTHK:n siirtoa pois pääkaupunkiseudulta. Vaihtoehtoisina sijoituspaikkakuntina olivat Pori ja Rovaniemi. Ne mainittiin jo "varmoina" sijoituspaikkoina myöskin tiedotusvälineissä. Kokouksen kutsumisaikakysymyksistä johtuen yt-neuvottelukunta päätti yksimielisesti jatkaa asian käsittelyä seuraavan kerran 22.1.

Täysin yllättäen ja sovitusta Yt- käsittelystä välittämättä Kilpi määräsi poliisiosaston asettamaan välittömästi uuden työryhmän ilman minkäänlaista yt-käsittelyä. Työryhmä asetettiin 18.1 suullisesti "viivytyksettä" ilmoitetulla määräajalla. Työryhmä kutsuttiin jo seuraavaksi päiväksi, eli 19.1 järjestäytymiskokoukseensa. Toisessa kokouksessa maanantaina 22.1 työryhmälle annettiin Kilven määräämä kahden päivän määräaika. Kirjallisen ilmoituksen mukaan

työryhmän tuli tehdä ehdotuksensa 24.1.2001 mennessä.

Tämä työryhmän "selvitys" kirjoitettiin määräajassa yötä myöten . Tälle kiireelle ei voi olla muuta perustetta kuin se, että Kilven kansliapäällikön sijaisuus päättyi tammikuun lopussa ja, että saadun tiedon mukaan sisäasiainministerin tarkoitus oli tehdä asiasta päätös tammikuun aikana. Työryhmä katsoi, että annetussa määräajassa ei ollut mahdollista tehdä asian tärkeyteen ja laajakantoisuuteen nähden riittäviä selvityksiä. Työryhmä ehdotti aluepoliittisten tavoitteiden toteuttamista tietohallinnon alueorganisaation resussointia vahvistamalla ja päättyi muuten edellisen työryhmän tapaan PTHK:n nykyisen sijaintipaikan kannalle.

Henkilöstöjärjestöjen edustajat katsoivat raporttiin sisällytetyssä menettelyä koskevassa kannanotossaan, ettei Yt-lain ja Yt-sopimuksen säännöksiä oltu lainkaan noudatettu. Lakia ja sopimusta rikkomalla henkilöstön edustajilta oli evätty lain mukainen oikeus vaikuttaa työryhmän asettamisehtoihin. Lisäksi Kilven työryhmälle määräämä määräaika ei olisi mitenkään riittänyt, eikä tosiasiassa liene tarkoitettukaan edes Yt-lain vaatimaksi Yt-neuvottelukunnan viiden päivän koollekutsumisajaksi. Kahden päivän määräaika työlle oli täysin muodollinen, kuten sinänsä koko työryhmän asettaminenkin. Selvästi Yt-lain vastaisen menettelyn vuoksi Kilpi oli antanut määräyksen vielä kolmannen työryhmän asettamisesta.

Kolmas työryhmä (helmikuun työryhmä)
Vain kahden päivän kuluttua siitä, kun toinen työryhmä oli päättänyt työnsä, eli 26.1.2001 Kilpi määräsi poliisiosaston asettamaan kolmannen työryhmän. Poliisin Yt-neuvottelukunnassa 31.1. henkilöstöedustajat katsoivat, että Kilveltä saatu työryhmän toimeksianto tarkoittaa vain PTHK:n hajasijoituspaikan valitsemista Hämeenlinnan, Mikkelin, Porin ja Rovaniemen joukosta. Asian laajakantoisuuden ja tärkeyden takia kysymys tuli työryhmän mielestä kuitenkin selvittää laajemmin. Henkilöstölle kuuluu Yt-lain mukaan myös oikeus vaikuttaa työryhmän asettamisehtoihin, erityisesti juuri tällai-

sessa tapauksessa, jossa henkilöstöä suunnitellaan siirrettäväksi toiselle paikkakunnalle. Tämän vuoksi asia jäi pöydälle.

Seuraavana päivänä 1.2.2001 poliisiosasto ilmoitti kirjallisesti, että sisäasiainministeriö tulee poliisiosaston puolesta asettamaan uuden työryhmän ja pyysi edustajan nimeämistä. Työryhmän toimeksianto oli sama kuin mitä se oli edellisenä päivänä poliisin yt-neuvottelukunnassa ja ilman henkilöstöedustajien siihen esittämiä muutoksia.

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry katsoi, että työryhmän asettaminen tulee käsitellä Yt-lain mukaisesti ja henkilöstön näkemykset tulee toimeksiannossa huomioida. Mikäli ministeriö aikoo määrätä työryhmän toimeksiannon yksipuolisesti, niin liiton eriävä mielipide tulee liittää toimeksiantoon.

Sisäasiainministeriön asetti 7.2.2001 päivätyllä päätöksellään kolmannen työryhmän Kilven esittelystä ilman mitään Yt-menettelyä ja liiton edustajan ehdotusten huomioon ottamista.

Työryhmän raportti valmistui määräajassa. Työryhmä päätyi samaan tulokseen kuin kaksi edellistäkin, eli PTKH:n nykyisen sijainnin kannalle. Työryhmä esitti lisäksi, että poliisin ylijohto tekisi yhdessä PTKH:n kanssa tarkemman kokonaissuunnitelman asiasta. Seteli ry:n edustaja jätti raporttiin työryhmän asettamismenettelystä eriävän mielipiteensä.

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry katsoo, että myöskään kolmannen työryhmän selvityksen jälkeen asiasta päättämiselle ei ole ollut laillista perustaa. Yt-lain vastaisen virheellisen yt-menettelyn takia henkilöstöllä ei ole ollut mainitun lain tarkoittamaa vaikuttamismahdollisuutta työryhmän toimeksiantoon. Lisäksi ministeriön toimesta yksipuolisesti Kilven toimesta saneltu toimeksianto on ohjaavasti ja rajaavasti vaikuttanut työryhmän työhön henkilöstön vahingoksi. Työryhmä ei ole saanut selvittää asiaa lainkaan siinä

laajuudessa kuin sen tärkeys olisi vaatinut. Toisin sanoen PTHK:n henkilöstöltä on Kilven menettelyn vuoksi puuttunut todellinen mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin ratkaisuihin.

IV. Keskusrikospoliisin YT-neuvotteluelimen kannanotto

Keskusrikospoliisin YT-neuvotteluelin on käsitellyt PTHK:n sijoittamista koskevaa asiaa 31.1.2001 pitämässään kokouksessa, josta on laadittu 2.2.2001 päivätty pöytäkirja. YT-neuvotteluelin on todennut mm., että kysymyksessä oli keskusrikospoliisin henkilökuntaa koskeva asia, koska PTHK on KRP:n tulosyksikkö ja koska merkittävä osaviraston omista järjestelmistä on suunniteltu ja ylläpidetty PTHK:een liitetyn KRP:n tietojärjestelmäpalvelun (TJP) toimesta.

KRP:n YT-neuvotteluelimen kokouksessa oli virheellisenä asian valmistelumenettelynä pidetty pöytäkirjan mukaan mm. sitä, että KRP ei virastona ollut voinut antaa Yt-neuvotteluelimen jäsenille asiaa koskevaa aineistoa, koska sisäasiainministeriö ei ole toimittanut sitä KRP:lle eikä KRP:llä itsellään ole vireillä mitään tulosyksikönsä PTHK:n sijainnin muutokseen liittyvää suunnitelmaa. Kokouksen puheenjohtajana Toiminut KRP:n päällikkö poliisineuvos Rauno Ranta oli todennut kokouspöytäkirjan mukaan, että hallintomenettelylain mukaisesta asianosaisten kuulemisesta ja informoinnista ei ole PTHK:n sijoituksen valmistelussa huolehdittu.

YT-elimen puheenjohtaja esitti KRP:n näkökohdat PTHK:n sijoitussuunnitelmaan ja edellytyksen työryhmän työlle seuraavasta:
- Prosessissa ei ole alunperin kuultu Keskusrikospoliisia, kuten hallintomenettelylaki edellyttää.
- Uudessa työryhmässä viraston on oltava edustettuna ja työryhmälle on annettava riittävän pitkä toiminta-aika.
- Prosessissa on tähän mennessä unohdettu ihmiset - työntekijöiden asema on turvattava.
- PTHK:n sijoituspaikan vuoksi ei saa aiheuttaa haittaa KRP:n toi-

minnalle
- KRP:n kansainvälisten tietoliikenneyhteyksien ylläpitoa, kehittämistä sekä tiettyjä omia tietojärjestelmiä ei voida hajasijoittaa aiheuttamatta toiminallista haittaa ja ylimääräisiä kustannuksia.

Lisäksi YT-elimen puheenjohtaja totesi, että kun työryhmän toimeksiantoa suunnitellaan asia pitäisi käsitellä KRP:n YT-neuvotteluelimessä. Nyt asiaa ei voida käsitellä YT-lain normien ja periaatteiden mukaisesti, koska asettamiskirjettä ei ole toimitettu virastolle.

V. Pyyntö esitutkinnan suorittamisesta

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry katsoo, että yhdistyksellä on PTHK:n henkilöstön etua ajavan ja valvovana järjestönä asiassa asianomistajan oikeus. Ne rikokset, joihin Kilven epäillään em. toiminnallaan syyllistyneen, ovat lisäksi virallisen syytteen alaisia rikoksia. Seteli on esittänyt todennäköisiä syitä sen tueksi, että Kilpi olisi menettelyllään rikkonut Yt-lakia sekä käyttänyt virka-asemaansa väärin ja/tai rikkonut virkavelvollisuutensa. Tämän vuoksi Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry pyytää, että asiassa suoritetaan esitutkinta.

Seteli tulee joko yhtymään virallisen syyttäjän rangaistusvaatimukseen tai esittämään asianomistajana rangaistusvaatimuksen, jos suoritetussa esitutkinnassa käy ilmi, että Kilpi on syyllistynyt menettelyllään rikokseen. Seteli tulee asianomistajana esittämään myös vahingonkorvausvaatimuksen.

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry katsoo, että nyt puheena olevassa asiassa on kysymys Yt-lain 7 §:n tarkoittamasta yhteismenettelyn piiriin kuuluvasta asiasta. Yt-lain 7 §:n 1 momentin 1. kohta edellyttää, että olennaiset muutokset työtehtävissä ja tehtävien järjestely sekä siirrot toisiin tehtäviin kuuluvat yhteistoimintamenettelyn piiriin. Saman lainkohdan 3. kohdassa viraston tai sen osan lakkauttaminen tai siirto toiselle paikkakunnalle, viraston tai

sen tehtävien tai henkilöstön siirrosta taikka virkojen lakkauttamisesta on käsiteltävä asianmukaisessa yhteistoimintamenettelyssä. Vielä mainitun lainkohdan 5. kohta edellyttää, että edellä tarkoitettujen toimenpiteiden johdosta suorittavat järjestelyt, jotka vaikuttavat henkilöstön määrään, laatuun ja rakenteeseen kuuluvat yhteistoimintamenettelyn piiriin.

Yt-lain 8 §:n 1 momentissa edellytetään, että viraston on ennen 7 §:ssä tarkoitetun asian ratkaisemista neuvoteltava valmisteilla olevan toimenpiteiden perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista niiden virkamiesten tai heidän edustajiensa kanssa, joita asia koskee. Sanotun pykälän 2 momentin mukaan viraston tulee ennen yhteistoimintamenettelyn aloittamista antaa asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot asianomaisille virkamiehille tai työntekijöille tai asianomaisille henkilöstön edustajille. Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry katsoo, että Yt-lain 8 §:ssä säädettyä yhteistoimintamenettelyä olisi tullut toteuttaa jo edellä selostettuja työryhmiä asettaessa.

Tämän vuoksi ja ottaen huomioon rikoslain 47 luvun 7 §:ssä määrätty vastuun kohdentumisen Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry epäilee, että Kilven toimesta on edellä tässä esitutkintapyynnössä lähemmin selostetulla tavalla rikottu Yt-lain 16 § yhteistoimintavelvoitetta.

Tämän lisäksi Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry pyytää esitutkinnassa selvittämään, onko Kilpi syyllistynyt edellä selostetulla menettelyllään rikoslain 40 luvun 7 §:n 1 momentin 1. kohdassa tarkoitettuun virka-aseman väärinkäyttämiseen ja/tai saman luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuun virkavelvollisuuden rikkomiseen. Seteli epäilee, että Kilpi valtioneuvoston asettaman koordinaatiotyöryhmän varapuheenjohtajana on ollut esteellinen asettamaan esitutkinta pyynnössä mainitut työryhmät. Kilpi on koordinaatio työryhmään kuuluvana varapuheenjohtajana tiennyt työryhmän puoluepolitiikan ja seutuyhteistyön kehittämistavoitteille asetetut

aikataulut. Kilpi on kuitenkin tahallaan koordinaatiotyöryhmän tavoitteista ja aikatauluista poiketen tehnyt PTHK:n hajasijoittamisesta päätöksen selvittämättä asianmukaisesti ja tarpeeksi laajasti yksikön toiminnalle hajasijoittamisesta aiheutuneita haittoja sekä tahallaan jättänyt henkilökunnan huomioon ottamatta. Kilven työryhmille asettamat määräajat ovat olleet selvästi liian lyhyet ottaen huomioon PTHK:n hajauttamiseksi tarvittavat periaatteelliset ja toiminnalliset selvittelyt. Lisäksi PTHK:n henkilökunnalle ei ole varattu todellista mahdollisuutta osallistua selvitystyöhön. Poliisin ylijohdolla ja keskusrikospoliisin johdolla ole ollut aikomustakaan ryhtyä hajasijoittamaan PTHK:ta varsinkaan kun ratkaisut organisaation tulevaisuudesta oli vastikään poliisihallinnossa tehty. Keskusrikospoliisin johdolle Kilven asettama ensimmäinen on tullut täytenä yllätyksenä. PTHK on organisatorisesti KRP:n alainen yksikkö, mikä asiantila on täytynyt olla myös Kilven tiedossa. Tästä huolimatta Kilpi on ryhtynyt toimenpiteisiin PTHK:n hajasijoittamiseksi saattamatta asiaa mitenkään KRP:n johdon ja muun henkilöstön tietoon. Tämän vuoksi Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry epäilee, että Kilpi on väärinkäyttänyt virka-asemaansa ja/tai rikkonut hänelle kuuluvaa virkavelvollisuutta.

Esitutkinnassa kuultavat henkilötodistajat:

1) Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry:n puheenjohtaja Heikki Santala, osoite Perämiehenkatu 7 a 1, 00150 Helsinki, puh. 0400-801141.
Todistusteema: Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry:n tekemät toimenpiteet asiassa ja asianomistajan vaatimukset.

2) Sisäasiainministeri Ville Itälä, Sisäasianministeriö.
Todistusteema: Sisäasianministeri Ville Itälän Kilvelle antamat määräykset ja ohjeet PTHK:n hajasijoittamisesta. Kilven toiminta Itälän määräysten mukaan, miltä osin Kilpi on ylittänyt ministerin Kilvelle antamat määräykset ja ohjeet ja miltä osin hän on toiminut ministerin antamien ohjeiden mukaan. Kenen määräyksestä työ-

ryhmille on annettu tehtävä ja määräajat sekä tiukkojen määräaikojen tarkoitus.

3) Poliisiylijohtaja Reijo Naulapää, sisäasianministeriö.
Todistusteema: Kilven antamat määräykset ja ohjeet PTHK:n hajasijoittamisesta sekä määräysten antamisen ajankohta tavoitteet ja kiireellisyys. Pidetyt yt-elinten kokoukset ja poliisin ylijohdon asiassa antamat määräykset.

4) Poliisineuvos, keskusrikospoliisinpäällikkö Rauno Ranta, Keskusrikospoliisi.
Todistusteema: PTHK:n hajasijoittamisen käsittely keskusrikospoliisissa ja yhteydenpito sisäasianministeriöön. Kilven toimivalta PTHK:n hajasijoittamisesta. KRP:n tietoisuus Kilven suunnitelmista hajasijoittaa PTHK.

5) Suomen Poliisijärjestöjen Liiton puheenjohtaja Harri Sarvanto, Asemamiehenkatu 2, 00520 Helsinki.
Todistusteema: Työryhmien toiminta ja työryhmissä tehdyt päätökset. Onko PTHK:n henkilöstöllä ollut asiassa todelliset vaikuttamismahdollisuudet.

6) Tietohallintojohtaja Heikki Riippa, KRP/Tietohallintoyksikkö, Säästöpankinranta 2 A, 00530 Helsinki.
Todistusteema: PTHK:n henkilöstön todelliset vaikuttamismahdollisuudet työryhmissä. PTHK:n perustaminen ja sen toiminalle asetetut tavoitteet. Henkilöstön aseman huomioon ottaminen. Mitä henkilöstön kanssa on sovittu PTHK:n organisaation kehittämisestä.

Asiakirjatodisteet:

1) Esitutkintapyynnössä selostetun kolmen työryhmän asettamista esitutkintapyynnössä selostetulla tavalla pidetään riidattomana. Tämän vuoksi niitä koskevat asettamiskirjeet ja niitä koskevat eriävät mielipiteet tullaan asianomistajatahon toimesta oheistamaan

esitutkinta-aineistoon vain siinä tapauksessa, että Kilpi tulee kiistämään esitutkintapyynnössä esitetyt tosiasiatiedot.

2) Keskusrikospoliisin YT-neuvotteluelimen 31.1.2001 pidetystä kokouksesta 2.2.2001 laadittu pöytäkirja.
Todistusteema: Millä tavalla KRP:n YT-neuvotteluelin katsoo, että yt-lakia ja hallintomenettelylakia on rikottu.

3) Heikki Riipan Mika Lehtoselle, Arto Niemiselle, Seppo Aunolalle ja Aatos Haanpäälle 10.1.2001 lähettämä sähköpostiviesti.
Todistusteema: Kilven pyynnöstä poliisin tietohallintokeskuksen ja asehallintoyksikön sijoittamista pohtineen työryhmän raportista laadittu korjattu versio, jossa oli poistettu työryhmän jo sopimat kaksi tärkeää lausetta, joista toinen koskee asehallintoyksikön sijaintipaikkaa ja toinen PTHK:n tilojen vuokraamista koskevaa asiaa. Kilven tahallinen pyrkimys vaikuttaa työryhmän työhön.

4) Poliisiylijohtaja Naulapää ja puheenjohtaja Santalan välisestä 25.1.2001 tapahtuneesta puhelinkeskustelusta äänitetty nauhoite.
Todistusteema Kilven menettely asiassa.

Helsingissä, 1. kesäkuuta 2001

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry,
rekisteröity yhdistys, Helsinki

Laati: Pertti Virolainen
asianajaja, Espoo

Tiedoksi: Valtakunnansyyttäjänvirasto, Albertinkatu 25 A, PL 333, 00181 Helsinki.

LIITE 1

KESKUSRIKOSPOLIISI **PÖYTÄKIRJA 1/2001 1(5)**

YT-neuvotteluelin **2.2.2001**

Aika 31.1.2001 klo 14.00 – 15.30

Paikka Keskusrikospoliisi, neuvotteluhuone Kuriiri

Läsnä Ranta Rauno, puheenjohtaja
Halme Jari
Herranen Maija
Ristola Teijo
Talka Teppo
Uimonen Esko
Iivanainen Vuokko, PTHK:n järjestäytymättömän henkilöstön edustaja
Mäkelä Jukka, PTHK:n henkilöstön edustaja
Nieminen Olli, PTHK:n johdon edustaja
Kyrén Tuula, sihteeri

1 § Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2 § Edellisen kokouksen pöytäkirja

Pöytäkirja todettiin kokouksen kulun mukaiseksi.

3 § Poliisin tietohallintokeskuksen sijoituspaikka

Puheenjohtaja tiedusteli aluksi YT-neuvotteluelimen varsinaisilta jäseniltä, onko heillä huomauttamista PTHK:n ja sen henkilöstön edustukseen kokouksessa. Edustus hyväksyttiin yksimielisesti. Vuokko Iivanainen jätti pöytäkirjan 23.1.2001 pidetystä liittoon kuulumattomien PTHK:n työntekijöiden palaverista, jossa hänet valittiin edustajaksi KRP:n YT-neuvotteluelimeen. Pöytäkirja on tämän pöytäkirjan alkuperäiskappaleen liitteenä 1.

Puheenjohtaja totesi, että KRP ei ole saanut sisäasiainministeriöltä PTHK:n sijoitukseen liittyvää uutta suunnitelmaa, joten hän ei voi esitellä asiaa viraston puolesta.

Uimonen pyysi puheenvuoron ja kertoi KRP:n Henkilökunta ry:n käsitelleen PTHK:n sijoituspaikka-asiaa hallituksensa kokouksessa. Hallitus oli todennut, että keskusrikospoliisin YT-elin on väärä foorumi asian käsittelyyn ja että YT-neuvottelut tulisi siirtää valtakunnalliselle tasolle. Perusteluna kannanotolle oli Lain yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa 8 §:n 1. kohta, jonka mukaan YT-neuvottelut on käytävä sen viranomaisen kanssa, joka tekee

asiasta päätöksen. Koska ratkaisu PTHK:n siirrosta tehdään sisäasiainministeriössä, tulisi YT-neuvottelutkin käydä SM:n ja SPJL:n välillä. Uimonen totesi, että KRP:n YT-neuvotteluelin voisi muotoilla asiasta oman kantansa ja antaa sen evästyksenä valtakunnalliselle YT-elimelle.

Puheenjohtaja tiedusteli kokouksen muiden osanottajien kantaa käsittelypaikkaan.

Jukka Mäkelän mukaan mainittu kannanotto merkitsisi sitä, että virastokohtainen käsittely jäisi pois. PTHK:n henkilöstön näkemyksen mukaan asia pitää käsitellä sekä KRP:n että valtakunnallisessa YT-elimessä.

Teijo Ristola oli myös sitä mieltä, että molemmat elimet voivat käsitellä asiaa.

Teppo Talka sanoi tietävänsä asiasta liian vähän voidakseen ottaa siihen kantaa.

Jari Halme totesi työsuojeluvaltuutettuna edustavansa kokouksessa vain itseään. Hän yhtyi KRP:n Henkilökunta ry:n kantaan.

Vuokko Iivanaisen ja Olli Niemisen mielestä KRP:n YT-elin on oikea paikka asian käsittelyyn.

Maija Herranen muistutti, että laki ei sulje pois käsittelyä useammassa YT-elimessä. Poliisihallinnossa on tavanomaista, että YT-lain piiriin kuuluvia asioita käsitellään kihlakunta- tai virastotasolla, läänin tasolla sekä valtakunnan tasolla. KRP:n YT-elimessä käsitellään muitakin asioita, joissa päätösvalta kuuluu ministeriölle, mutta KRP:n henkilöstöä koskevina ne käsitellään myös KRP:ssä.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että kyseessä on KRP:n henkilöstöä koskeva asia, koska PTHK on KRP:n tulosyksikkö ja koska merkittävä osa viraston omista järjestelmistä on suunniteltu ja ylläpidetty PTHK:een liitetyn KRP:n tietojärjestelmäpalvelun (TJP) toimesta. Niiden osalta PTHK vastaa niin ylläpidosta kuin kehittämisestäkin. Ainakin osa PTHK:n ylläpitämistä rekistereistä tarvitsee kiinteän fyysisen yhteyden ao. substanssiyksikköön kuten rikostekniseen laboratorioon. Siksi asia on YT-lain mukaisesti käsiteltävä KRP:n YT-neuvotteluelimessä. Virasto ei kuitenkaan ole voinut YT-lain mukaisesti antaa YT-neuvotteluelimen jäsenille asiaa koskevaa aineistoa tutustuttavaksi, koska ministeriö ei ole toimittanut sitä KRP:lle eikä KRP:llä itsellään ole vireillä mitään tulosyksikkönsä PTHK:n sijaintiin liittyvää suunnitelmaa.

Tiettävästi valtakunnallisen YT:n käsittelyssä oli samana päivänä uuden työryhmän perustamista koskeva asiakirja. Sitä ei ollut toimitettu KRP:lle etukäteen, eikä sitä saatu kokouksen alkuun mennessä hallintojohtaja Arto Niemiseltä, joka oli kokouspäivänä luvannut toimittaa sen puheenjohtajalle. Jukka Mäkelä oli saanut asiakirjaluonnoksesta kopion järjestönsä kautta ja Olli Niemisellä oli samoin faksina tullut kopio. Asiakirjassa ei ollut päiväystä eikä siitä käy ilmi sen laatija tai allekirjoittajat. Asiakirjan paperikopio arkistoidaan tämän pöytäkirjan alkuperäiskappaleen liitteenä 2.

Puheenjohtaja totesi myös, että hallintomenettelylain mukaisesta asianosaisten kuulemisesta ja informoimisesta ei ole PTHK:n sijoituksen valmistelussa huolehdittu. KRP:n toiminnan kannalta on tärkeää, että virastoa kuullaan PTHK:ta sijoitettaessa ja että KRP:n näkemykset otetaan huomioon.

Koska kokouksen käytettävissä ei ollut asiakirjoja, joihin olisi voitu ottaa kantaa, puheenjohtaja pyysi kokouksen osanottajia tuomaan esille edustamiensa tahojen näkemykset sijoituspaikka-asiasta.

Ristola oli oman järjestönsä edustajan kautta kuullut, että uuden työryhmän toimeksiantoluonnoksessa ei ole pääkaupunkiseutua mainittu lainkaan PTHK:n sijoituspaikkavaihtoehtona. Myös nykyinen toimipaikka on hänen mielestään otettava yhdeksi vaihtoehdoksi. SPJL:n kanta on, että PTHK:ta ei pidä siirtää pois pääkaupunkiseudulta. KRP:n monet kansainväliset toiminnot edellyttävät, että tietohallintopalvelujen on sijaittava fyysisesti lähellä KRP-taloa.

Uimonen sanoi olevansa samoilla linjoilla. Henkilökuntayhdistyksen hallituksen mukaan PTHK:n hajasijoitussuunnitelma on huonosti perusteltu ja keskuksen tehokkaan toiminnan kannalta arveluttava, sillä ohjelmien ja laitteiden ylläpidon sekä tärkeimpien sidosryhmien tukitoimintojen tulisi sijaita samassa paikassa. Lisäksi siirto olisi henkilökunnan kannalta kohtuuton.

Talka oli edellisten kanssa samaa mieltä. Nykyisen sijoituspaikan tulee olla ainakin yhtenä vaihtoehtona, kun asiaa aletaan käsitellä. Hänen mukaansa fyysinen läheisyys on Rikostekniselle laboratoriolle välttämättömyys.

Halme sanoi yhtyvänsä asiaa käsitelleen edellisen työryhmän mietintöön, jonka mukaan mm. KRP:lle määrättyjen tehtävien hoito edellyttää, että ainakin osa PTHK:n henkilökunnasta pysyy KRP:n yhteydessä.

Niemisen mukaan PTHK:n hajasijoittaminen merkitsisi toiminnallista katastrofia, sillä henkilöstö ei lähde pois pääkaupunkiseudulta. Vaikka uudelta sijoituspaikalta löytyisikin koulutettua atk-henkilöstöä, uuden henkilöstön sisäänajo vie 2-3 vuotta. Toiminnan häiriötön jatkuminen edellyttäisi tänä aikana kaksoismiehitystä, koska uudet ihmiset eivät tunne poliisin järjestelmiä ja poliisihallintoa. Hajasijoittaminen merkitsisi muutenkin miljoonien markkojen kululisäystä matkakuluina ja tietoliikenneverkon kuluina. Ne eivät ole kertainvestointeja vaan vuodesta toiseen jatkuvia kulueriä.

Mäkelä oli edellisten kanssa samaa mieltä ja totesi lisäksi, että hajasijoitussuunnitelmissa ei ole lainkaan huomioitu henkilöstöasioita. Vasta kolmatta työryhmää perustettaessa on kirjattu, että henkilöstöpoliittiset vaikutukset on selvitettävä. Mäkelän mukaan sijoitussuunnitelma on aiheuttanut epävarmuutta ja toiminnallisia ongelmia, joiden vuoksi PTHK:ssa on raskasta tehdä työtä.

Myös Iivanainen pahoitteli henkilöstön laiminlyömistä asian hoidossa. Hän kertoi, että PTHK:n henkilöstön keskuudessa tehtiin kysely siitä, kuinka moni lähtisi mukaan, mikäli PTHK sijoitettaisiin pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. 54 vastaajasta vain kaksi ilmoitti lähtevänsä. Iivanainen ihmetteli ministeriön

käsitystä, että yli 50 ihmistä voitaisiin korvata noin vain. Se ei ole hyvä signaali työntekijöiden työmotivaatiolle.

Puheenjohtaja esitti viraston näkökohdat PTHK:n sijoitussuunnitelmaan ja edellytykset työryhmän työlle:
- Prosessissa ei ole alun perin kuultu keskusrikospoliisia, kuten hallintomenettelylaki edellyttää.
- Uudessa työryhmässä viraston on oltava edustettuna ja työryhmälle on annettava riittävän pitkä toiminta-aika.
- Prosessissa on tähän mennessä unohdettu ihmiset - työntekijöiden asema on turvattava.
- PTHK:n sijoituspaikan vuoksi ei saa aiheutua haittaa KRP:n toiminnalle.
- KRP:n kansainvälisten tietoliikenneyhteyksien ylläpitoa ja kehittämistä sekä tiettyjä omia tietojärjestelmiä ei voida hajasijoittaa aiheuttamatta toiminnallista haittaa ja ylimääräisiä kustannuksia.

Lisäksi hän totesi, että kun työryhmän toimeksiantoa suunnitellaan, asia pitäisi käsitellä KRP:n YT-neuvotteluelimessä. Nyt asiaa ei voida käsitellä YT-lain normien ja periaatteiden mukaisesti, koska asettamiskirjettä ei ole toimitettu virastolle.

Uimonen tiedusteli, voidaanko KRP:n YT-elimen pöytäkirjat toimittaa Poliisijärjestöjen Liiton puheenjohtajalle, joka on jäsenenä poliisin valtakunnallisessa YT-elimessä. Puheenjohtajan mukaan estettä ei ole. Sovittiin, että järjestöjen edustajat huolehtivat itse pöytäkirjojen toimittamisesta eteenpäin.

4 § Muut asiat

Maija Herranen informoi uuden palkkausjärjestelmän testauksesta, joka toteutetaan poliisihallinnossa siten, että testauksen tulokset ovat virastotasolla valmiit 20.4.2001 mennessä. Kehityskeskusteluissa esimiesten tulee informoida alaisiaan uudesta palkkausjärjestelmästä ja palkan määräytymiseen vaikuttavista seikoista, määrittää kunkin tehtävän vaativuustaso ja olosuhdeosa sekä arvioida alaisen henkilökohtainen suoritustaso. Kaikki kehityskeskustelut tulee käydä maaliskuun loppuun mennessä ainakin edellä mainittujen asioiden osalta, jotta testaus voidaan suorittaa ajallaan.

Palkkausjärjestelmätestaus ei koske eräitä erikseen lueteltuja henkilöstöryhmiä, joihin kuuluu mm. PTHK:n henkilöstö.

Ministeriön ohjeen mukaan poliisihallinnon virastoihin perustetaan virastokohtaiset palkkatyöryhmät, joiden tehtävänä on mm. valvoa palkkausjärjestelmän soveltamisen yhdenmukaisuutta ja antaa suosituksia tulkinta- ja erimielisyystapauksissa. Työryhmään tulee kuulua puheenjohtajana viraston päällikön määräämä työnantajaa edustava virkamies ja jäseninä työnantajan edustajat, luottamusmies sekä henkilöstön edustajat. Työryhmän laajuutta ei ole muuten rajoitettu. Testauksen aikana palkkatyöryhmänä voi toimia myös viraston johtoryhmä tai yhteistoimintaelin, mikäli em. tahot ovat niissä edustettuina.

Sovittiin, että KRP:iin perustetaan erillinen palkkatyöryhmä. Järjestöjen edustajat ilmoittavat seuraavassa YT-kokouksessa edustajansa työryhmään.

Uimonen tiedusteli, voiko KRP:n Henkilökunta ry:llä olla työryhmässä kaksi edustajaa. Herranen selvittää asian seuraavaan kokoukseen mennessä.

Ari Määttä esitteli viraston alustavia kehyksiä kuluvalle vuodelle. Ne oli toimitettu kokouksen osanottajille etukäteen edellisenä päivänä. Kehyksen loppusumma on noin 196 miljoonaa markkaa ja kuluvan vuoden budjetti on viimevuotista tiukempi. PTHK:lla on oma kehys, joka ei sisälly KRP:n määrärahoihin, mutta KRP vastaa myös PTHK:n rahankäytöstä tilivirastona. Kehysasiakirjat ovat pöytäkirjan liitteenä.

YT-neuvotteluelimen jäsenillä ei ollut esityksiä jakoperusteiden suhteen.

5 § Seuraava kokous

YT-neuvotteluelimen seuraava kokous pidetään keskiviikkona 28.2.2001 klo 13.00.

Rauno Ranta
puheenjohtaja

Tuula Kyrén
sihteeri

LIITTEET

Liite 1 Pöytäkirja liittoon kuulumattomien PTHK:n työntekijöiden palaverista 23.1.2001

Liite 2 Luonnos: Poliisin tietohallintokeskuksen sijoituspaikan perusteita, vaikutuksia ja vaihtoehtoja selvittävän työryhmän asettaminen

Liite 3 KRP:n alustavat kehykset tulosyksiköille liitteineen

JAKELU neuvotteluelimen jäsenet
varajäsenet
työsuojeluvaltuutettu
Foorumi 303

Liite 12.

Posti

Lähtevä posti: Re:PTHK:n ja AHY:n sijoitusta koskevan työryhmän muistio

Lähettäjä: Riippa Heikki
Vastaanottaja: Lehtonen Mika, Nieminen Arto SM, Aunola Seppo, Haanpää Aatos, ...
Lähetetty: 10.1.2001 16:04

Hammastelen!
Mitä virkaa työryhmillä on jos niiden raportteja muutellaan työryhmien tietämättä?

murisee
Heikki Riippa

15.12.00 allekirj.

Lehtonen Mika (8.1.2001 14:33):
>
>Tiedoksi, että ylijohtaja Kilven pyynnöstä on poliisin tietohallintokeskuksen ja asehallintoyksikön sijoittamista pohtineen työryhmän raportista laadittu korjattu versio keskiviikkona 10.1. ministereiden johdolla pidettävään kokoukseen, jossa sijoittamista käsitellään. Versiosta on poistettu kaksi virkettä eli maininnat siitä, että asehallintoyksikön sijoituspaikan tulisi sijaita korkeintaan noin tunnin ajomatkan päässä Sako Oy:stä Riihimäellä ja että poliisin tietohallintokeskus ja sisäasiainministeriön poliisiosasto ovat käyneet neuvotteluja Helsingin Vallilassa sijaitsevien tilojen vuokraamisesta poliisin tietohallintokeskuksen käyttöön.
>
>
>Mika Lehtonen
>työryhmän sihteeri
>
>Jakelu: Nieminen Arto SM, Riippa Heikki, Aunola Seppo, Haanpää Aatos, Voutilainen Leena SM, Luhtavaara Reijo, Takanen Ilpo, Kilpi Pekka
>
>Mika Lehtonen Sisäasiainministeriö
>Ylitarkastaja Poliisiosasto
> Hallintoyksikkö
>
>Postiosoite Käyntiosoite Puhelin Telefax
>PL 26 Säästöpankinranta 2 A (09) 160 8278 (09) 160 8280
>00023 VALTIONEUVOSTO Sähköposti: mika.lehtonen@poliisi.fi

HUOM! Puhelinnumeroni ovat muuttuneet!

Heikki Riippa, Tietohallintojohtaja
Poliisin tietohallintokeskus
P.O.Box 285
FIN-01301 Vantaa, FINLAND
e-mail: heikki.riippa@poliisi.fi

Director of the
Police IT-Management Agency
tel: +358 9 2295 7600
fax: +358 9 2295 7692
mobile: +358 40 5066 020
